

Millised rasedad võivad veel vajada GTT-d?

- Kui raseduse alguses määratud tühja kõhuga veresuhkur on **5,2–6,9** mmol/l ja/või juhuslik veresuhkur on **7,0-10,9** mmol/l, siis tehakse GTT I trimestril ja korratakse seda vajadusel II trimestril.
- II või III trimestril tehakse GTT kui
 - raseda kehamassi indeks on raseduseelselt 25–30 kg/m²
 - raseda vanus on >40 aasta
 - raseduse vältel ilmnevad rasedusdiabeedi riskile viitavaid tunnused: liigne kaaluiv, suhkru esinemine uriinianalüüsis, lootevett on normist rohkem, loote tavapärasest kiirem kasvamine

Õigeaegselt avastatud rasedusdiabeet ja selle ravi tagab ohutuma raseduse kulu ning parema tervise nii emale kui lapsele.

Rasedusdiabeet ja glükoosi taluvuse test (GTT)

*Eesti Naistearstide Seltsi „Raseduse jälgimise juhendi“ põhjal
refereerinud ämmaemand Laura Lauren
2012*

Mis on rasedusdiabeet?

Rasedusdiabeet ehk rasedusaegne suhkruhaigus on süsivesikute ainevahetuse häire, mille tõttu tekib raseduse ajal veresuhkru kõrgenemine ja/või vähenenud tundlikkus insuliini suhtes.

Naistel, kellel esineb rasedusdiabeet, on kõrgenenud risk I või II tüüpi diabeedi tekkeks hilisemas elus.

Kellel esineb kõrgem risk rasedusdiabeedi tekkeks?

- Ülekaalulised naised (kehamassi indeks raseduseelselt $\geq 30 \text{ kg/m}^2$)
- Rasedad, kellel on esinenud rasedusdiabeet eelmise raseduse ajal
- Rasedad, kellel on enne rasestumist diagnoositud glükoositaluvuse häire
- Rasedad, kelle esimese astme sugulastel (ema, isa, õde, vend) esineb diabeeti
- Rasedad, kes on sünnitanud suurekaalulise ($>4500\text{g}$) vastsündinu
- Rasedad, kellel on esinenud ebaselge põhjusega loote surma
- Rasedad, kellel esineb polütsüütiliste munasarjade sündroom

Kuidas diagnoositakse rasedusaegset diabeeti?

Rasedusaegse suhkruhaiguse diagnoosimiseks kasutatakse glükoosi taluvuse testi (GTT). Kõrge riskiga rasedatele tehakse GTT raseduse I trimestril (8.-16.näd) ning korratakse seda II trimestril (24.-28.näd).

Rasedusdiabeedi diagnoosimiseks ei saa kasutada tühja kõhu või söömisjärgse veresuhkru väärtusi ega glükoosi määramist uriinis.

Juhuslikult määratud veresuhkru normaalne tase ei välista rasedusdiabeedi esinemise võimalust.

Kuidas tehakse glükoosi taluvuse testi?

- GTT-ks peate Te eelmisest öhtust kella 20.00-st olema söömata ja joomata kuni testi lõpuni.
- GTT tehakse naistekliiniku sünnieelse osakonna päevastatsionaaris, kuhu Te tulete kokkulepitud päeval kell 8.00.
- Saabudes määratakse Teil tühja kõhu veresuhkur veeniverest.
- Seejärel antakse Teile juua 75 g glükoosi, mis on lahustatud 300 ml vees. Võib kasutada ka valmis glükoosilahust (Glucodyn®), mida on võimalik kaasa osta apteegist. Vedelik tuleb ära juua 3–5 minuti jooksul.
- 1 tund ja 2 tundi pärast glükoosilahuse joomist määratakse Teil veresuhkur veeniverest.
- Testi vältel ei tohi süüa ega juua, soovitatav on rahulik istumine või lamamine.
- Testi läbiviimine võtab aega 3–4 tundi.

Kuidas tõlgendada testi tulemusi?

Testi normaalväärtused on:

- Tühja kõhu veresuhkur: kuni **5,1** mmol/l
- Veresuhkur 1 tund pärast glükoosi joomist: kuni **10,0** mmol/l
- Veresuhkur 2 tundi pärast glükoosi joomist: kuni **8,5** mmol/l

Rasedusaegset suhkruhaigust diagnoositakse kui üks testi tulemustest on üle normi.

Analüüside väärtuste kõrvalekallete korral võetakse Teiega ühendust 1 nädala jooksul ning kutsutakse dieedinõustamisele.